



МІЖРЕГІОНАЛЬНА
КАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Проблеми модернізації України



НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

ВИПУСК 14

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 14

Матеріали

*VII Міжнародної науково-практичної конференції
“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти
в умовах нової соціальної реальності”*

м. Київ, МАУП, 26 травня 2022 р.

Київ
2022

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 29.06.2022)*

Редакційна колегія:

М. Ф. Гончаренко (голова), канд. екон. наук., доц.
С. В. Храпаций (заступник голови), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
А. М. Грись, д-р психол. наук, проф.
А. М. Кислий, д-р юрид. наук, проф.
О. Г. Чолишкіна, канд. техн. наук, доц.
Л. Ю. Дьякова, канд. фарм. наук, доц.
В. О. Краснов, канд. мед. наук, доц.
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України: [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.:
МАУП, 2008 —

С76 Вип. 14: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції
“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової
соціальної реальності” (Київ, Міжрегіональна Академія управління персона-
лом, 26 травня 2022 р.) /редкол. : М. Ф. Гончаренко (голова) [та ін.]. 2022.
346 с. : іл. Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науко-
во-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів
процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення
модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності”

(26 травня 2022 р.)

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

Гава Євгенія Олександрівна, Кривоберець Марина Миколаївна <i>Підтримка держави в умовах воєнного стану та соціально-економічні наслідки COVID-19 для розвитку малого бізнесу та сфери послуг в Україні</i>	12
Білоткач Ігор Анатолійович <i>Особливості інституціональних змін органічного агровиробництва України в умовах нової соціальної реальності</i>	16
Боровік Любов Володимирівна <i>Агропромислова інтеграція як чинник розвитку економіки України</i>	19
Курилко Олена Григорівна, Радіонова Наталія Йосипівна <i>Аналіз еволюції підходів до розуміння категорії “витрати”</i>	22
Сухачова Ольга Олександрівна <i>Аспекти формування та розвитку технологій управління діяльністю підприємств</i>	24
Бондаренко Ігор Віталійович <i>Вивчення класифікаційної системи видів інтеграції та інтеграційних об’єднань</i>	26
Бонтей Вікторія Миколаївна, Синиця Юлія Сергіївна <i>Вплив інформаційних технологій на рівень інноваційного розвитку готельного бізнесу</i>	30
Коломієць Владислав Олександрович <i>Вплив цифрових технологій на інновації в різних сферах економіки</i>	33
Камєнєва Тетяна Геннадіївна, Кузьменко Ганна Олександрівна <i>Державно-приватне партнерство у сфері охорони здоров’я, як інструмент залучення інвестицій</i>	35
Грищук Сергій Миколайович <i>Досвід організації солідарної участі населення у додатковому фінансуванні галузі охорони здоров’я на прикладі благодійної організації “Лікарняна каса Житомирської області”</i>	38

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН ОРГАНІЧНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Одне з найважливіших місць у галузевій структурі національної економіки та забезпеченні продовольчої безпеки України посідає сільське господарство. Від рівня розвитку цієї галузі залежить не лише стан інших галузей національного господарства, а й добробут населення країни, зокрема сільських мешканців, які становлять 30,4 % населення Української держави. Стратегії, тактиці, механізмам інституціональних перетворень у процесі ринкової трансформації сільського господарства присвячено велику кількість наукових досліджень. Але стрімкий розвиток органічного агровиробництва у світі та в останні роки в агропромисловому секторі України потребують глибшого вивчення теоретичних, методологічних і практичних засад функціонування ринкових інститутів, що мають забезпечувати ефективне використання економічними суб'єктами ринкової інфраструктури, захищеність вітчизняних продовольчих ринків, державну підтримку розвитку органічного аграрного виробництва та ін. [1, 5].

У новій соціальній реальності, вирішуючи завдання отримання корисного для себе результату, соціум прагне побудувати таку соціально-економічну систему, яка має підпорядковуватися певним нормам та інституціям.

Інституціоналізм як самостійний напрям економічної думки розпочав формуватися після того, як американський економіст Чарльз Гамільтон у 1916 р. вперше ввів науковий термін “інституціоналізм”, який етимологічно опирався на два основних поняття — інституція та інститут. При цьому під терміном “інституція” розумівся порядок, звичай, обґрунтування, а термін “інститут” передбачав закріплення звичаїв і порядків у вигляді законів та відповідних установ, що займалися їх адмініструванням. На сьогодні під терміном “інституціоналізм” розуміються рефлексивні норми, правила поведінки, що позитивно сприймаються суспільством та закріплюються у вигляді нормативних правових актів та форм їх реалізації [2, 32–35].

В умовах розвитку та інтеграції економіки України до європейської зростає значення національного конкурентоспроможного органічного виробництва. У розвинених країнах головними мотивуючими факторами органічного виробництва стають вимоги до безпечності продукції та мінімізації негативного впливу на довкілля. Розвиток системи органічного виробництва та перехід аграрних підприємств на органічні стандарти є важливим на-

прямом підвищенні конкурентоспроможності всього аграрного сектору України.

Не зважаючи на те, що органічне виробництво в Україні існує з 90-х років минулого століття, інституційно держава визнала його як таке лише у 2013 р. з прийняттям Закону України “Про виробництво й обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини”. Саме повільна реакція законодавчої гілки влади на визнання виробництва органічної продукції як такої, а також відсутність повної системи відповідних підзаконних нормативних документів створюють передумови “неіснування” органічного виробництва для держави.

Загальна площа сертифікованих сільськогосподарських угідь в Україні, на яких вирощується органічна продукція, з кожним роком зростає. Станом на 2020 р. вона становила 462 тис. га, що на 90,9 % більше порівняно з 2006 р. Таке стрімке зростання площ, що обробляються, можна пояснити підвищенням зацікавленості агропромислових виробників України у виробництві органічної сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки. Розвиток ринкових відносин в Україні та постійні реформації в аграрному секторі економіки, зокрема у сфері земельних ресурсів, викликало зацікавленість власників земельних угідь у збереженні та покращенні якісних характеристик ґрунтів та зменшенні впливу негативних чинників під час використання останніх [3].

Для забезпечення розвитку експортного потенціалу органічної агропромислової продукції необхідне впровадження насамперед ефективної інституціональної системи, що буде забезпечувати як формальні так і неформальні умови конкурентоспроможності експорту української агропромислової продукції. Під експортною конкурентоспроможністю органічної агропромислової продукції розуміється здатність органічної продукції бути привабливішою для потенційних закордонних споживачів порівняно з аналогічною (органічною та неорганічною) продукцією на міжнародному рівні. При цьому, державна політика України має спрямовуватися на задоволення в першу чергу внутрішнього ринку щодо покупців органічної агропромислової продукції, а на зовнішній ринок потрібно виводити продукцію із збільшеною доданою вартістю. Тобто, потрібно зробити мінімальним експорт сировини та збільшувати у структурі експорту кількість товарів, призначених для кінцевого споживання.

З метою удосконалення інституційного регулювання органічного виробництва, зберігання, транспортування обігу та маркування органічної продукції та адаптації вимог органічного законодавства до права ЄС Верховною Радою України був прийнятий Закон України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції” (№ 2496-VIII, набрав чинності з 2 серпня 2019 р.). У цьому Законі враховані директиви й регламенти ЄС, що дає можливість адаптувати українське законодавство до європейського, удосконалено вимоги до виробництва, маркування та обігу органічної продукції, а також внесені інші вимоги як для виробників, так і потенційних суб’єктів ринку органічної сільськогосподар-

ської продукції та органів сертифікації і контролю. На вимогу цього Закону прийнято ряд нормативно-правових актів, які урегульовують окремі питання, пов'язані з виробництвом та обігом органічної продукції [4, 96–97].

Розвиток органічного агровиробництва і вдосконалення ринку органічних продуктів в Україні пов'язаний насамперед із зацікавленістю міжнародних партнерів та вдосконаленням конкурентної політики українських суб'єктів підприємницької діяльності на міжнародному ринку. Також велике значення для забезпечення конкурентоспроможності виробників органічної агропромислової продукції має державна підтримка українського бізнесу маркетинговими заходами для забезпечення лояльного ставлення потенційних закордонних споживачів.

Ті тенденції розвитку, які є в секторі органічного плодоовочівництва України та його експортного потенціалу, вказують на те, що обсяги виробництва органічних овочів, фруктів, ягід та продукції їх переробки зростають з року в рік. Зростає також і експорт органічної плодоовочевої продукції з України.

Подальшому розвитку органічного агропромислового виробництва та покращення його конкурентоспроможності в Україні буде сприяти:

- подальшому удосконаленню інституціональних чинників для функціонування операторів органічного ринку;
- розширенню інструментів і масштабів державної підтримки у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, розбудови інститутів громадського професійного середовища і консультаційних платформ для навчання, обміну професійною інформацією операторів органічного ринку.

Джерела

1. Статистичний збірник. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2021 року. URL: http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2021/zb_chuselnist%202021.pdf (дата звернення: 11.05.2022).
2. *Веблен Т.* Теория праздного класса. Москва : Прогресс, 1984. 368 с.
3. Органічне виробництво України за 2016–2020 рр. URL: <https://organicinfo.ua/infographics/organic-production-in-ukraine-2016-2020/> (дата звернення: 11.05.2022).
4. *Білоткач І. А.* Інституціональні основи конкурентної стратегії виробників органічної агропромислової продукції України на зовнішніх ринках. *Економіка та держава.* 2022. № 1. С. 93–99.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 14

Матеріали

*VII Міжнародної науково-практичної конференції
“Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти
в умовах нової соціальної реальності”*

м. Київ, МАУП, 26 травня 2022 р.

Комп'ютерне верстання *Н. В. Коваленко*

Підп. до друку 20.10.22. Формат 70×100¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 27,73. Обл.-вид. арк. 21,79. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2

Свідоцтво

*про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7066 від 04.06.2020*

Віддруковано в друкарні “Видавництво Ліра-К”
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1